

Bibeltgaven 4 | 24

BIBELSELSKAPETS INTERNASJONALE ARBEID

- Det er ingen framtid for oss her i Syria, sier **Wissam, Samar, Karam og Tereza** (bildet). De og mange andre unge i Syria ønsker å forlate landet så snart de kan. Slik forsvinner den generasjonen som var ment å bygge opp landet etter krigen. Det syriske bibelselskapet gjør alt de kan for å bringe håp og framtidstro til ungdommen. Til det trenger de vår støtte.

Les mer på side 8-12

BIBELGAVEN nummer 4 2024
Årgang 63

Bibelgaven (tidligere: Nytt om Bibelen) kommer ut fire ganger i året.

Bladet sendes gratis til alle givere og andre interesserte.

OPPLAG DETTE NUMMER:
12.450

Ettertrykk er tillatt ved kildeangivelse.

BIBELMISJONENS GAVEKONTO:
3000.16.16869
VIPPS: 828570

REDAKTØR:
Bjørn Håkon Hovde,
bhh@bibel.no

I REDAKSJONEN:
Bjørn Håkon Hovde, bhh@bibel.no
Bernt G. Olsen, bgo@bibel.no
Kari Fure, kaf@bibel.no

BIBELMISJONSLEDER:
Kari Fure, kaf@bibel.no

FORSIDEFOTO:
Bernt G. Olsen

LAYOUT:
Ole Arnøy

TRYKK:
Andvord Grafisk as

BIBELGAVEN
Postboks 6624 St. Olavs plass,
0129 Oslo

GENERALSEKRETÆR:
Øyvind Haraldseid, oh@bibel.no

MELDING OM
ADRESSEENDRING:
Telefon 47 97 64 70
giver@bibel.no

Den viktigste skolen på min CV!

«På femtitallet kunne det være kø av opptil 100 barn som ville på søndagsskole i kirken her,» fortalte den japanske pastoren til meg.

Slik var det dessverre ikke da jeg 50 år senere jobbet i den samme kirken. Men antall barn er ikke det viktigste. Hvert eneste barn eller hver ungdom som blir en del av kirkens arbeid, er viktig.

Jeg har sett hva det kan bety for barn og ungdom å bli en del av et kristent fellesskap. Særlig gjelder dette de som står i krevende livssituasjoner. Venner, et trygt miljø, trygge voksne som ser og bryr seg, er viktig. Likevel er det ingenting som bygger vennskap like sterkt som å møtes rundt et bord, spise, lese Bibelen og be sammen. Da er det man kommer tett innpå hverandre, og blir kjent med det som bor i dypet av den enkelte.

«La de små barna komme til meg», sa Jesus. Han bruker imperativ! Dette «La oss» er et konkret kall til å gi plass og oppmerksomhet til barna, jobbe for at de skal få møte Jesus og høre Guds ord. De fleste som møter Jesus, gjør det tidlig i livet. Det er en tid da man er mer åpen, lyttende og formbar. Senere i livet lukker mange seg, og mottakeligheten blir mindre.

Tidligere generalsekretær i Norsk Søndagsskoleforbund, **Erling Ekroll** sa det på denne måten; «Søndagsskolen er den viktigste skolen på min CV! Bibelskole, Menighetsfakultetet og

Øyvind Haraldseid

GENERALSEKRETÆR
I BIBELSELSKAPET

utenlandsstudier har vært bra. Men søndagsskolen var viktigst – der ble jeg kjent med Jesus!»

Tema for denne utgaven av Bibelgaven er Syria. Mange av prosjektene Bibelskapet støtter i Syria handler nettopp om arbeid med barn. Vi støtter disse prosjektene fordi vi opplever at Jesus

kaller oss til å gi prioritet til, og støtte til barna. La dem komme til ham, sitte på hans fang og høre hans stemme. Et barn som får den opplevelsen, får en bedre barndom, en opplevelse av kjærlighet og trygghet.

Kirker og troende over hele verden kan fortelle gripende historier om hva det har betydd for enkeltmennesker å bli en del av kirkens barnearbeid. Jeg glemmer aldri den unge jenta jeg traff i slummen i Colombia, og som presenterte kirkens barnearbeid for oss. Nå var hun blitt en av lederne og hadde kommet inn på universitetet. Og best av alt, hun hadde fått tro på både Jesus og seg selv. Hun hadde fått håp.

Det er ikke gode nyheter vi hører fra Syria i vår tid, men de gode historiene finnes, og det finnes mennesker som gjennom Bibelselskapets arbeid er med på å gi barn og unge i Syria en bedre hverdag og et håp for fremtiden. La oss gi dem vår støtte, slik at så mange som mulig blir kjent med Jesus.

Takk at du står med oss i dette viktige arbeidet. ●

FOTO: BERNT G. OLSEN

En far med sin lille sønn kommer inn i kirken – og helt fram til Ikonostasen i St. George-klosteret – for å be. Faren viser sønnen hvordan han skal knele, slik at de sammen kan ha en hellig stund i bønn til Gud. Bildet er et eksempel på hvordan troen føres videre fra én generasjon til neste i Syria.

Bibeltimen 4 | 24

► SYRIA:	Når framtiden flykter	4
SYRIA:	Maria elsker Bibelen sin	6
SYRIA:	Går på søndagsskole til de er 18	8
SYRIA:	Han reiser Syria rundt med håp	12
SYRIA:	Ingeniøren som fulgte kallet	14
SYRIA:	«Bibelens kvinner gir nytt mot»	16
SYRIA:	Her konkurrerer de i bibelkunnskap	17
SYRIA:	– Vi er verdens lys og salt	18
JORDAN:	Den lange veien mot et eget hus	20
NORGE:	– Helt konge!	21
NORGE:	Nytt liv for sørsamisk	22

Bernt G. Olsen

INTERNASJONAL LEDER

«Jeg har ikke truffet én eneste ungdom som ikke har planer om å forlate landet. Ingen ser for seg en framtid her.»

Bildet viser en kaldeisk kirke i storbyen Aleppo, ikke langt fra grensen til Tyrkia.

Når framtiden flykter

Bibelarbeidet i Syria ble etablert for 75 år siden, men da bare med en liten bokhandel i Damaskus. Siden kom også bokhandelen i Aleppo. Men etter at krigen nå stort sett er over, skjer det en ny satsing med arbeid overalt hvor det er mulig å komme til.

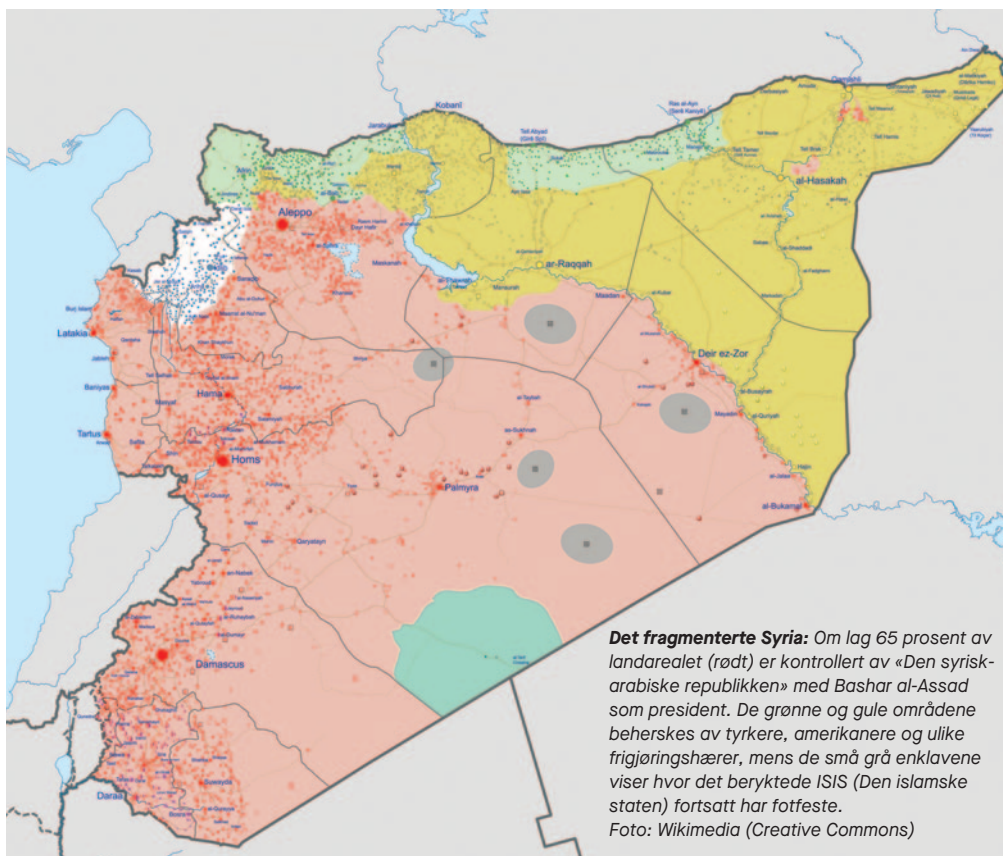
For en forvandling jeg ser i Syria: Fra å ha bare to bokhandlere, er Det syriske bibelselskapet forsterket med flere nye medarbeidere. Mange av dem er unge og de arbeider systematisk for å nå ungdommen med evangeliet. De er ofte på reise og besøker kirker i store deler av landet, til inspirasjon og oppmuntring for de kristne som er blitt igjen etter krigen.

Det er også egne team som systematisk arbeider for å lette de mange sårene på sjelen som den langvarige krigen har medført. Særlig spesielt er det å se byen Homs. Den ble tidlig et offer for krigens fryktelige ødeleggelser. Likevel er det nettopp der blitt etablert et eget bibelutsalgs og et nytt senter for Bibelselskapet.

Det fragmenterte Syria

«Distribusjon av bibler, nytestamenter og barnebibler er det viktigste vi gjør, og Bibelselskapet har som mål å gjøre Guds ord tilgjengelig over hele Syria», sier **George Andrea**, som i mange år har ledet bibelarbeidet i landet.

Noen steder er dette svært vanskelig, fordi Syria i etterkant av krigen er blitt svært oppdelt. I dag kontrollerer regjeringshæren ikke mer enn 65 prosent av landet. Andre områder er under kontroll av Tyrkia, kurdere, Den islamske staten (ISIS) og ulike opprørsgrupper. I de fleste av disse områdene er det likevel én eller flere kirker i funksjon, og da er også Bibelselskapet der

- med bibler, trosopplæringsmateriell og traumelindringsarbeid.

Verdens eldste kirker

Syria er hjem for flere av verdens eldste kirker. Dette er en nasjon hvor det har vært kristne siden før **Paulus** ble omvendt utenfor Damaskus. Dessverre har mange flyktet fra landet under krigen. Men de store flyktningstrømmene fortsetter også etter at det er etablert en skjør fred. Jeg har ikke truffet én eneste ungdom som ikke har planer om å forlate landet. Ingen ser for seg en framtid her.

Det er ikke fordi det er spesielt vanskelig å være en kristen i Syria i dag, men det finnes ikke meningsfulle jobber til å forsørge en familie. Prisene er ikke så høye i våre øyne, men når månedslønnen er på 300 kroner blir det nesten umulig å leve. Det er derfor syrerne søker til andre land for å sikre seg og familien en bedre framtid – selv om nesten ingen har visum til landene de søker seg til.

Nå er det antakelig bare to til tre prosent kristne igjen i landet. Det kan for noen gi

grunn til mismot, men for Bibelselskapet er det et kall til å styrke de som er igjen. Og vinne nye! Det er derfor vi blant annet støtter utdanning av søndagsskolelærere.

Lindring til et traumatisert folk

Derfor støtter vi også traumelindring som gir mennesker hjelp til å mestre de vanskelige opplevelse de har hatt under og etter krigen. Alt er sterke vitnesbyrd om kristen kjærlighet. Ikke overraskende hører vi også om mennesker fra en annen trobakgrunn som spør etter bibler, og mange kommer til tro.

Jeg husker den gangen, før krigen, da vi gikk gjennom gatene i Damaskus og det sydet av turister og ulike tungemål. I dag er det ikke en eneste turist å se. Du må være invitert for å besøke Syria, du må reise inn med bil over en grenseovergang som det tar tre til fire timer å krysse, og du må venne deg til at det bare er strøm noen få timer i døgnet. I dag er Syria svært isolert. Folket føler seg sviktet, og de lider sterkt under presset fra verden utenfra. ●

Et brudepar i Damaskus gir håp om at noen fortsatt har tro på framtiden.

Be for Syria

- Takk for Bibelselskapets vekst i Syria, for 75 års virksomhet og for mange nye, unge medarbeidere som ønsker å nå alle med evangeliet.
- Takk for trofast lederskap – for generalsekretær George Andrea og de nye medarbeiderne som styrker kirkene i hele det fragmenterte landet.
- Be om fred og enhet i Syria – for en fredelig løsning og trygghet mellom alle folkegrupper.
- Be for de kristne som er igjen – at de må styrkes i troen og finne håp for fremtiden.
- Be for de som søker tro – for dem som kommer til tro gjennom Bibelselskapets arbeid, og for mennesker som søker helbredelse etter traumer.

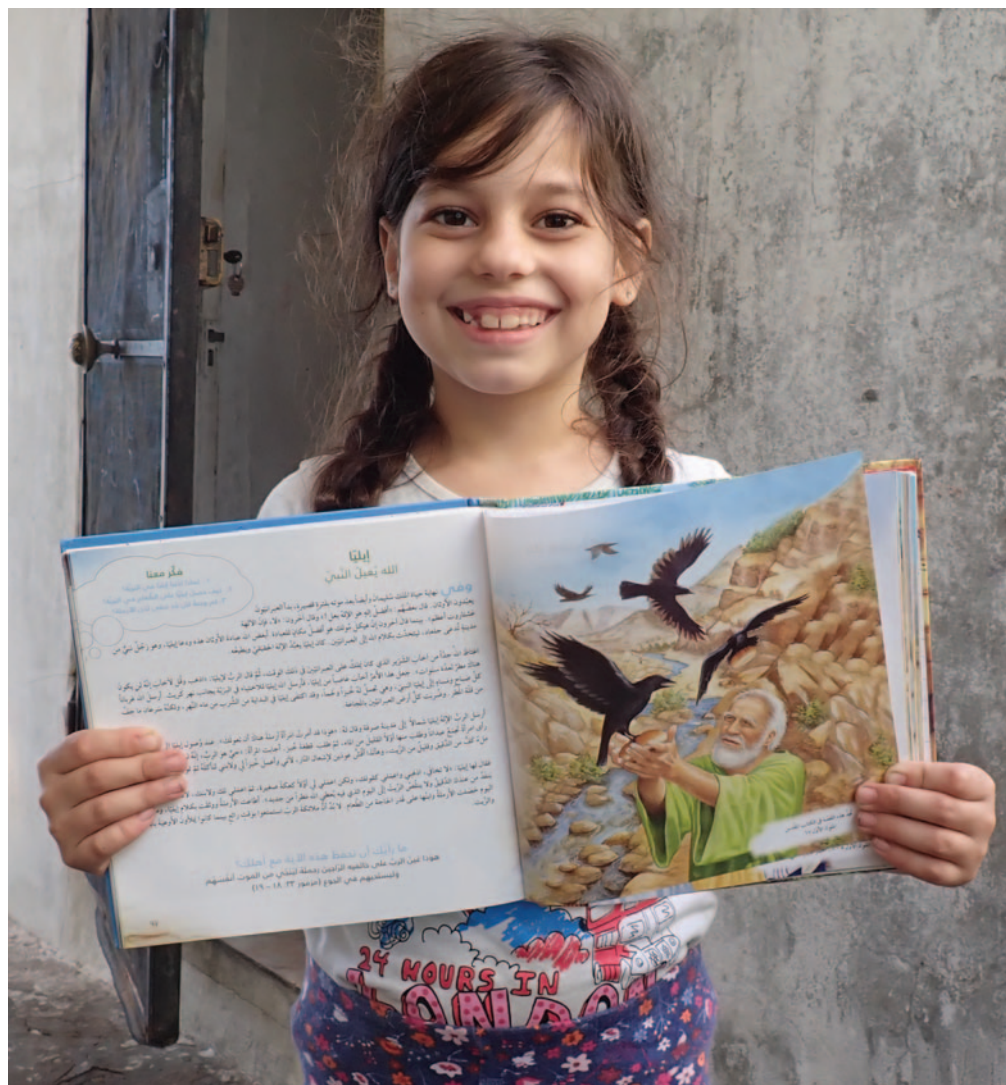

En økonomisk krig

Gjennom årene har nonnene fra «Vår frues kloster i Blemana» ved Tartus knyttet sterke bånd til lokalsamfunnet. Daglig banker folk på klosterporten for å få hjelp og forbønn. I krigsårene har nonnene vist særlig omsorg for enker og kvinner som har mistet sønnene sine.

«Nå er krigen med våpen over, men det foregår en økonomisk krig», sier moder **Mariam**

Foto: Privat

Fortellingen om Elia som fikk hjelp av ravnene, er Marias favoritthistorie

Maria elsker Bibelen sin

«Jeg liker bildene av Jesus når han hjelper andre mennesker», sier hun. Takket være Bibelselskapet får barna i nabolaget bibler og kristne barnebøker.

Maria bor nær Tartus i Syria. Familiens lille hus ligger i en åsside omgitt av oliven- og banantrær. Under dem glitrer Middelhavet i solen.

De vakre omgivelsene står i sterk kontrast til det harde livet i disse traktene. Mange av de som bor her er svært fattige.

For Marias familie har kontakten med et kloster i nabolaget vært til stor hjelp. Klosteret er gresk-ortodoks og bærer

navnet «Vår frues kloster i Blemana».

«Nonnene har vært der for oss hele tiden», sier moren **Samaher**.

Barna fulgte henne til klosteret, der de fikk barnebibler og kristne bøker som var gitt av Det syriske bibelselskapet.

Bibler for barn er et av Bibelselskaps største prosjekter i Syria. I Tartus så vi at biblene kommer frem til de som trenger dem.

Familien har tett kontakt med et kloster som forsyner dem med bibler og kristne bøker. Fra venstre: **Yohanna, Osama, Maria, Samaher og Butros.**

Maria løper inn i huset for å vise oss barnebibelen hun har fått. Ivrig blar hun seg frem til favorittfortellingen om Elia som fikk hjelp av ravner.

«Tenk at Gud til og med kunne bruke fugler for å hjelpe Elia», sier Maria og blar videre.

«Jeg liker også å se på bildene av Jesus som hjelper mennesker», sier hun.

Moder Mariam og moder Macrima het de to første nonnene som kom hit for 35 år siden. Gjennom årene er nonnene blitt flere og har knyttet sterke bånd til lokalsamfunnet. De bygget et nytt kloster og viet det til praktisk arbeid og bønn. Døgnet rundt ber de for distriktet, landet og verden.

Gjennom årene har nonnene knyttet sterke bånd til lokalsamfunnet. Daglig banker folk på klosterporten for å få hjelp og forbønn. I krigsårene har nonnene vist særlig omsorg for enker og kvinner som har mistet sønnene sine.

«Nå er krigen med våpen over, men det foregår en økonomisk krig», sier moder Mariam og sikter til den økonomiske krisen. Klosteret hjelper nær 50 familier i området.

Nøden tvinger fattige foreldre til å ta barna ut av skolen for at de skal arbeide. Nonnene prøver å få foreldrene til å slutte med dette. De er overbevist om at utdanning er veien ut av fattigdommen. Og like overbevist om at de unge må kjenne Guds ord.

«Vi setter stor pris på broder George. Han gir oss bibler til svært rimelig pris», sier moder Mariam om samarbeidet med Bibelselskapets generalsekretær, **George Andrea.**

«Jo mer barna leser i Bibelen, jo bedre rustet er de til å møte utfordringene senere i livet», understreker hun.

Også Marias eldre brødre Yohanna (14) og Butros (16) fikk barnebibler i klosteret da de var små. Moren leter fram et par eksemplarer som bærer preg av flittig bruk.

«Å få bibler og andre bøker fra nonnene var en velsignelse, men kjentes også som et stort ansvar. Jeg måtte sørge for at de ble lest», sier moren.

Det kunne være utfordrende å lese i Bibelen med guttene da de var små. De var høyt og lavt og hadde vanskelig for å sitte stille.

«Det er enklere med Maria. Hun kommer selv og ber meg om å lese», sier hun.

Like fullt fikk guttene rutiner i barndommen som hjelper dem nå.

«Jeg prøver å få lest 15 minutter i Bibelen hver dag», sier Yohanna, som er aktiv speider i kirken sammen med broren. Alle de tre barna går på søndagsskole.

Maria har flere ting å vise fram. Hun henter kristne aktivitetsbøker som hun har fargelagt, og leser høyt fra en bildebok om en kvinne som fikk hjelp av Gud på forunderlig vis.

Faren betrakter datterens iver med et mildt smil. Lik kvinnen i bildeboken opplever han å ha fått mirakuløs hjelp.

«Da jeg var ung levde jeg et uforpliktende ungkarsliv. Alt ble forandret etter at jeg ble kjent med nonnene», sier faren, som heter Osama Habib og er bonde.

«Nonnene viste meg veien til frelse og hjelp oss å bygge en familie», sier han og smiler enda bredere.

«Da jeg fridde til min kone, ville hun ikke svare ja før hun hadde rådført seg med nonnene. Heldigvis sa de ja.» ●

Hun ville ha en barnebibel med riktig bilde av Jesus

En kvinne med ikke-kristen bakgrunn kom inn i bibelbutikken i Damaskus. Hun ville ha en barnebibel og visste akkurat hvordan barnebibelen måtte se ut.

Kvinnen tok seg god tid. Hun bladde seg gjennom bibel etter bibel, men var i tvil. Bildene av Jesus lignet ikke helt. Staben i bibelbutikken spurte hva hun mente. Var ikke bildene av Jesus fine?

«Jo de var fine, men de lignet ikke helt på Jesus slik han så ut da han kom til meg i drømmen jeg hadde», svarte hun.

Til slutt fant hun en barnebibel med et bilde av Jesus som hun var fornøyd med.

Noen dager senere kom en kvinne til den samme bibelbutikken. Også hun ville kjøpe en barnebibel.

«Jeg har fått anbefalt en spesiell barnebibel av min venninne. En bibel der bildene av Jesus ligner på ham», sa kvinnen.

Daline (i lyserød jakke) med barna **George** og **Jessie** og ektemannen **Mike**.

Et kall

«Krigen lærte oss å legge livet i Guds hender», sier **Daline**, som sammen med ektemannen er med som ledere ved søndagsskolekurset.

«Det er et kall for oss å arbeide blant barn og unge», slår hun fast.

«Jeg kjente frykten inni meg hele tiden. Redningen var å kunne lese i Bibelen og be Gud beskytte meg», forteller Fadi om oppveksten under krigen.

Går på søndagsskole til de er 18

Krigen stjal barndommen hans. Nå vil **Fadi** (20) bli søndagsskolelærer for å gi barn i Syria muligheter han selv ikke hadde.

Fadi elsket å gå på søndagsskolen og høre historier fra Bibelen da han var liten. Aller best likte han fortellingen om den bortkomne sønnen.

Han var syv år da krigen brøt ut i Syria. Krigen kom som en tyv. Den tok gleden og tryggheten. Familien ble fordrevet fra hjemmet sitt, og han fikk ikke lenger gå på søndagsskolen.

«Jeg er her for at barn skal få høre bibel-historier igjen», sier Fadi.

Han er en av 53 unge syrere som nylig gikk på kurs for å bli søndagsskolelærere og ungdomsledere.

Opplæring av søndagsskolelærere er et av Bibelselskapets prosjekter i Syria. Undervisningen gjør unge i stand til å undervise andre i troen og gir også hjelp til å bearbeide egne traumer.

Slikt arbeid koster penger, og penger er det lite av i Syria, som nå er i dyp økonomisk krise. Ungdommene har ikke råd til å betale det et slikt kurs koster. Derfor trenger vi våre givers hjelp.

Kurset vi besøkte, ble holdt på et kirkesenter i Slumfeh, en landsby i fjellene nær Tartus. Dagene var fylt med undervisning, oppgaver, leker og utflukter i naturen.

Om kveldene lød musikk og glade stemmer bak kirkemurene. Tilsynelatende var deltakerne som ungdommer flest, men satte en seg ned med dem, forsto en snart at de bar en tung bagasje.

«Jeg kjente frykten inni meg hele tiden. Det som reddet meg var å kunne lese i Bibelen og be Gud beskytte meg», forteller Fadi om oppveksten under krigen.

«Vi fikk ingen normal barndom. Jeg var fire år da krigen begynte og 13 da den sluttet. Så kom Covid, det store jordskjelvet og den økonomiske krisen», sier en 19 år gammel jente.

«Når noen gikk ut av huset, visste jeg aldri om de noen gang kom tilbake», sier **Jessie** (16).

Hun bodde i en del av Aleppo som stadig ble beskutt. Bestemorens hus ble truffet.

«Vi var på besøk hos bestemor da et missil traff taket. Jeg skrek så jeg var uten stemme tre uker», forteller hun. Opplevelsen sitter fremdeles i kroppen.

Jessie kom til søndagsskolekurset med broren **George** (18) og foreldrene **Daline** og **Mike**.

«Krigen lærte oss å legge livet i Guds hender», sier Daline. Hun og ektemannen er med som ledere.

«Det er et kall å arbeide blant barn og unge», sier Daline, som er lærer.

Hun blir øm i blikket når hun betrakter deltakerne på søndagsskolekurset. Hun har sett dem vokse opp og fulgt dem på mange titalls leirer.

«Skal kirken ha en fremtid, må vi lære opp neste generasjon», sier ektemannen, som leder et ungdomssenter i Aleppo.

Fader **Bajat** er fransiskaner og prest i Den romersk-katolske kirken i Aleppo. Der går barna på søndagsskole til de er ferdige på videregående. Da blir mange selv søndagsskolelærere, men ikke før de har fått to års grundig opplæring.

Kirkene i Syria begynte for alvor å satse på søndagsskoler da staten konfiskerte de kristne skolene i 1967. Kirkene kjente et ansvar for å gi barn og unge kristendoms-kunnskap, siden de ikke lenger fikk det i skolen.

Etter krigen erkjente fader Bajat at de unge trenger noe mer enn ren kristendoms-undervisning. Han så at de trengte hjelp til å takle problemene krigen skapte, for å klare å leve i dagens Syria.

«De unge lever med en grunnleggende følelse av utrygghet og ustabilitet. Folk emigrerer, familier splittes, barn vokser opp uten fedre. I mange familier har de lite mat», forteller han.

Aleppo har hatt uavbrutt kristent nærvær siden den første kristen-tid. I denne byen med tre millioner innbyggere er det nå bare 20000 kristne igjen

For unge kristne gir dette en følelse av å være fremmed i sin egen by.

Fader Bajat tok initiativ til å starte et ungdomssenter i Aleppo, som har fått navnet Tau-senteret etter den greske bokstaven som er symbol for fransiskanerne. Hit kommer over tusen unge fra ulike kirkesamfunn.

«Det er et dannelsessenter der det blir undervist i psykologi og sosiologi i tillegg til kristen tro. Vi lærer ungdommene å leve som kristne i samfunnet. Lærer dem å være tolerante, men samtidig tydelige på hva de selv står for», sier fader Bajat. ●

Søndagsskolelærere i Slumfeh, nær Tarsus, Syria

- Be for søndagsskolelærerne i Syria – at de må styrkes i kallet til å undervise barn og ungdom og gi dem håp og tro i en vanskelig hverdag.
- Be for de unge som deltar på søndagsskolene – at de må få helbredelse for sine traumer og gjennom søndagsskolen kan lære å legge sine liv i Guds hender.
- Be om ressurser til søndagsskolearbeidet i Syria – at kirken må få midlene og støtten som trengs for å utdanne flere søndagsskolelærere, og for å gi barn og ungdom tro, trygghet og veiledning i livet.

Bygge kirke og søke frihet

Wissam, Samar, Karam og Tereza er alle født i 2006. De fire ungdommene deltar på et kurs for å kvalifisere seg som søndagsskolelærere i kirken – eller rettere sagt, i kirkene. De kommer fra tre ulike kirkesamfunn, men Bibelselskapet, i samarbeid med fransiskanerne i Aleppo, gir dem opplæring i deres egen tro slik at de kan føre den videre til neste generasjon.

Felles for dem alle er at de nettopp har fullført videregående skole og har planer om å fortsette på universitetet – med ambisjoner om å bli ingeniør, lege og psykolog.

«Det vi lærer nå, er grunnlaget for å bygge kirken i framtiden,» sier de samstemt.

Wissam:

«Krigen har ødelagt mye for oss. Tidligere tenkte vi ikke så mye på at religion skilte oss, men nå kjenner vi på en redsel for 'de andre': Vi er sammen med muslimer på skolen og universitet, og vi blir kjent med hverandre, men det er vanskelig å knytte vennskap. Jeg ser ingen framtid her i Syria, men kanskje treffer jeg min framtidige kone i det landet jeg flytter til, kanskje i Norge?» ●

Samar:

«I Syria er det ingen arbeidsplasser, det er lite frihet og vi mangler det meste, både mat, bensin og strøm. Men vi vet, og har lært, at familien er viktig. Hvis den bevares, er vi trygge på framtiden, selv om det blir i et annet land. Det vi lærer som søndagsskolelærere, tar vi med oss dit vi reiser. Det blir vårt grunnlag for å bygge kirken i framtiden.» ●

Karam:

«Når jeg har etablert meg i utlandet, vil jeg gifte meg. Kanskje reiser jeg tilbake til Syria for å finne ei jente her. Det er trist at det må bli slik, for Syria er et flott land, og et land rikt på ressurser der alle ville bo før krigen. Men takket være kirken og Bibelselskapet vet vi at Guds rike ikke kjenner noen landegrenser.» ●

Kirken som livslinje

Rita Alnaki (23) er en av lederne på kurset for kommende søndags-skolelærere i Slumfeh, en landsby i fjellene nær Tartus.

«Jeg elsker å jobbe med barn, og jeg elsker også kirken. Derfor er det så viktig for meg å formidle troen til ungdommene her, selv om de ikke er så mye yngre enn meg,» sier hun.

Under krigen ble kirkene nærmest betraktet som tilfluktsrom:

«Det var det tryggeste stedet vi kunne være. Vi var der nesten hele tiden mens krigen raste utenfor», forteller hun.

Bibelen betyr mye for meg og Guds ord er nær meg. Akkurat det ønsker jeg å videreformidle til den oppvoksende generasjonen.»

«Takk til Bibelselskapet som gir oss tilgang på bibler og annet opplæringsmateriell», sier hun med et smil.

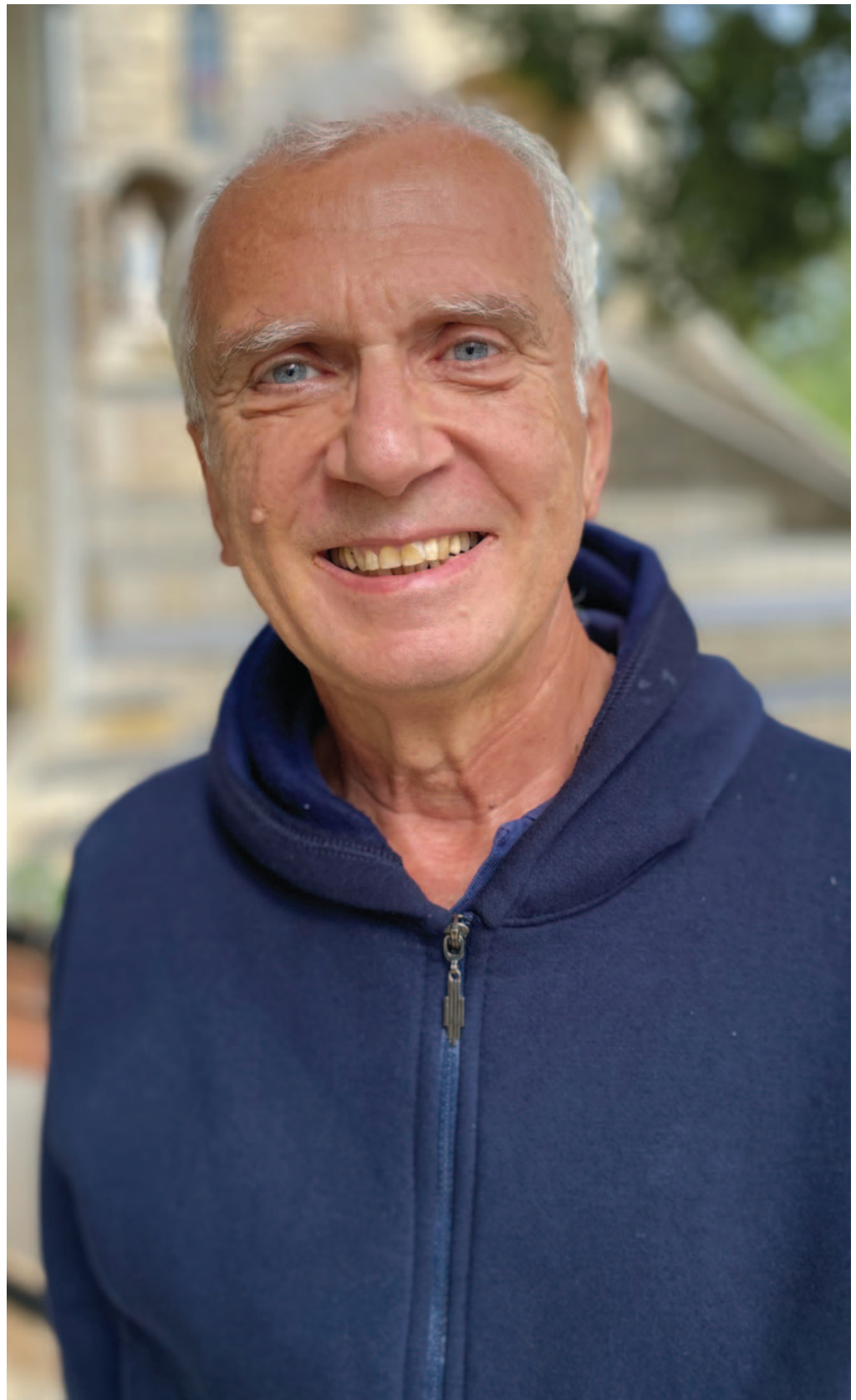
Tereza:

«Vi har alle gått på søndagsskole siden vi var seks år gamle, og kirken betyr mye for oss. Jeg har lært å leve et ansvarlig liv basert på kristne verdier. Jeg har også lært at å være kristen ikke er bare å være til stede i kirken, men gi Guds ord videre til andre mennesker. Den lærdommen følger meg uansett hvor jeg bor.» ●

Vil du vite meir om testa- mentariske gåver?

Om du ønskjer å få
tilsendt brosjyra frå
Bibelgaven med
informasjon om
testamentariske
gåver, kontakt oss
på tlf. 47 97 64 70,
eller e-post:
giver@bibel.no

George Andrea har i over tretti år leia bibelarbeidet i Syria

Han reiser Syria rundt med håp

Skal den syriske bibelleiaren kunne køyre landet rundt med biblar, treng han vår hjelp.

Gjennom heile krigen køyrde han Syria rundt med biblar. Først med eigen bil, så med offentleg transport då det blei for farleg å køyre sjølv. Det var tungvint, men han gav seg ikkje, for han visste at folk lengta etter bøkene han hadde med seg.

Trufaste norske gjevarar var med og gjorde arbeidet hans mogleg.

George Andrea køyrer framleis. Etterspurnaden etter biblar og kristne bøker er minst like stor som før. For å kunne forsyne folk med biblar, treng han framleis vår hjelp.

«Krigen er ikkje over for oss, sjølv om raketane og bombene har slutta å falle. Så lenge folk hatar kvarandre, er det krig», sier han.

No lever folket med konsekvensane av krigen. Dei lever med sår i sjela, minner som vekkjer dei om nettene og svolten som gneg i magen, fordi krigen og den økonomiske krisa har gjort dei fattige.

Dei lever med frykta for kva nye kriser som vil ramme. Med sorga over sine kjære som vart skadde eller drepne, og med lengten etter dei som har flykta frå landet.

Krigen splitta dei syriske familiane. Spreidde dei over landegrensene, så dei ikkje lenger kan leve tett saman, slik dei gjorde før. Og meir spreidde skal dei bli, for dei unge vil ut og vekk.

«Folk kjempar med Gud i Syria no. Dei ropar til han og spør om han har forlate dei, slik vi les i Salmane at David kjempa med Gud», seier George Andrea.

«Kva seier du til dei som kjempar?»

«Eg kan berre gjere som Jesus: Gråte med dei som gret og le med dei som er glade. Og eg kan fortelje dei om Guds kjærleik.»

Han prøvar å vise denne kjærleiken gjennom livet sitt og ved å gi folk biblar, så dei kan lese og finne håp.

«Den einaste som kan gje verkeleg håp, er Jesus. Og til sjuande og sist handlar håpet om at han ein dag ventar på meg.»

For mange blir det tent eit håp berre George Andrea kjem inn døra. Han er god på relasjonar, held gamle kontaktar ved like og investerer i nye.

«I have to sit with them», seier han ofte. Med det meiner han at det er på tide å setje seg ned med nokon, drikke kaffi og høyre korleis dei har det.

I desse dagar vil han ikkje minst høyre korleis dei unge har det. Når unge syrarar seier dei ikkje har noko framtid, prøver han å oppmuntre.

«Eg seier at dei er der dei er, fordi Gud har sett dei der. Dei må ikkje tenkje at dei ikkje har ei meining. Uansett kvar dei er, kan dei arbeide for Guds rike.»

Men det beste han veit, er å dele ut barnebiblar.

«Barna set verkeleg pris på biblane. Dei føler at dei har fått ei gåve frå Gud. Bibelforteljingane blir ein skatt som dei ber med seg i hjarta.»

Folk merkar at George Andrea og Bibelselskapet bryr seg. Dei veit å verdsetje at han trufast vitja dei gjennom heile krigen. For den som får følgje generalsekretæren på reise i Syria, er det fint å sjå kva glede og respekt han blir møtt med overalt.

Etter 38 år i Bibelselskapet kjenner han stor takksemd.

«Det er ikkje ein jobb. Det er eit liv», seier han om arbeidet som syrisk bibelleiar.

«Heile tida ser eg Jesus i menneska vi møter. Difor vil eg ikkje arbeide med noko anna.»

Når han fortel om Guds kjærleik til menneske, fortel han ofte om mirakel han sjølv har opplevd i krigsåra:

«Eg vart kidnappa, men er framleis i live. Å bli sett fri var ei oppleving av at Gud elska meg og gav meg ein ny sjanse. Og etter alle åra med krig har eg framleis eit hus, ein heim og ein familie. Eg har mykje å takke for.» ●

Folk merkar at George Andrea og Bibelselskapet bryr seg.

«Folk kjempar med Gud i Syria no. Dei ropar til han og spør om han har forlate dei, slik vi les i Salmane at David kjempa med Gud. Eg kan berre gjere som Jesus: Gråte med dei som gret og le med dei som er glade. Og eg kan fortelje dei om Guds kjærleik. Den einaste som kan gje verkeleg håp, er Jesus. Og til sjuande og sist handlar håpet om at han ein dag ventar på meg.»

Wisam Salimi er regionleder for Det syriske bibelselskapet. Han er født i Marmarita, i det som kalles «Den kristne dalen». Dette er et av de viktigste sentrene for den kristne befolkningen, og ligger vakkert til i et landskap ikke langt fra Libanon.

Salimi er gift med **Michelle**, og de har tre barn på 9, 7 og 2 år. Hans kone har utdanning innenfor IT og arbeider nå som lærer.

– Da jeg var nokså ung, tok jeg fram en bibel vi hadde hjemme fordi jeg trengte svar på et spørsmål. Spørsmålet glemte jeg, for jeg innså at Bibelen hadde så mange svar. Dermed knyttet jeg også et første kjærlighetsbånd til Guds ord, sier han.

Ingeniøren som fulgte kallet

Wisam Salimi er nylig ansatt i full stilling ved Det syriske bibelselskapet. Fra regionhovedstaden Homs har han ansvar for bibelarbeidet i de sentrale delene av det sønderrevne hjemlandet sitt.

Wasim Salimi (t.h.) er en sentral medarbeider i Det syriske bibelselskap. På bildet står han ved siden av generalsekretær **George Andrea** og avdelingsleder i Aleppo, **Ninar Tawaifi** (t.v.)

– **Jeg vokste opp i en kristen familie**, og allerede som 13-åring begynte jeg som søndagsskolelærer, forteller han.

Dette brakte ham etter hvert i kontakt med Bibelselskapet, der han for noen år siden fikk en deltidsstilling. Wasim er utdannet ingeniør, og parallelt med menighetsarbeidet og jobben for Bibelselskapet, har han bygget opp et moderne og lønnsomt stålverk.

– Det viste seg likevel at mitt kall ikke var å tjene penger, men å tjene Gud, sier han.

Da Bibelselskapets generalsekretær, **George Andrea**, en dag utfordret Wasim til å arbeide i full stilling, måtte han tenke seg grundig om. Lønnen ville nesten halveres, og derfor sa han først nei til forespørselen.

– **Hvorfor valgte du likevel å begynne i full stilling?**

– Min kone overbeviste meg om at vi skulle be over dette. Sammen ba vi, og fikk bønnesvar. Derfor takket jeg ja til stillingen. Vi har ikke manglet noen ting etter den avgjørelsen, smiler Wasim.

Mange av oss husker godt de fryktelige TV-bildene fra Homs, hvor krigen delte byen i to og det pågikk harde kamper. Fortsatt ligger store deler av det urbane området i ruiner.

Nå er imidlertid Homs og omkringliggende områder et satsningsområde for å bygge «et nytt Syria». Bibelselskapet har derfor gjort dette til sitt tredje senter i landet, i tillegg til Aleppo og hovedstaden Damaskus.

– **Hvordan har krigen påvirket deg?**

– Jeg vil alltid huske smerten fra årene 2013 til 2015 da krigen var allestedsnærværende. Ofte måtte jeg overnatte på fabriken, for det var for farlig å reise hjem. En gang ble bussen jeg satt i på veg til jobb truffet av skudd, og jeg så seks mennesker dø, sier Wasim alvorlig.

Mens alt dette pågikk, giftet han seg. Men krigen gjorde at mange barn og unge, også Wasim, mistet viktige år av livet. Det Norske Bibelselskap var bevisst på situasjonen, og derfor bidro norske givere til at det ble tilbudt traumelindringsbehandling til syrerne.

– Jeg fikk delta på et av disse seminarene. Det har gitt meg hjelp til å leve med all smerten jeg fortsatt kjenner på.

Lærdommen fra kurset tar jeg med meg i arbeidet og i kommunikasjonen med barn og unge.

– **Hvordan oppleves framtiden for ungdom i Syria?**

– Det er ingen unge som ser for seg en framtid her. Men hvis bare én kristen blir igjen, må vi gjøre hva vi kan. Selv gir jeg mine egne barn alle verktøy de trenger i møte med et voksenliv i hjemlandet. Men når de vokser opp, må de selvfølgelig få ta sine egne valg.

Syria har en godt utdannet befolkning og store naturressurser, og burde vært en rik og velfungerende stat.

– Dersom vi makter å etablere et demokratisk, stabilt velferdssamfunn, er jeg sikker på at mange flyktninger vil komme tilbake, sier Wasim.

– I min undervisning konfronterer jeg ungdommer som vil forlate landet om hvilke mål de har for livene sine. Målet kan jo ikke være reisen i seg selv? «Selv er jeg Wisam», sier jeg, «og jeg er det samme mennesket om jeg er i Norge, Tyskland eller i Syria.» Derfor utfordrer jeg alle til å tenke gjennom hvilke liv de ønsker å leve, og hvilket budskap de vil formidle til andre mennesker.

– **Slik jeg har forstått er det flere som blir igjen her i Homs enn i andre syriske byer?**

– Mange har dessverre også forlatt dette området. I dag har jeg faktisk flere venner i utlandet enn jeg har her hjemme. Som bibelselskap er vi likevel kalt til å stå sammen med folket vårt, observere hva de trenger og gi dem Guds ord. Vi må bevare det som er mulig å bevare!

– **Med støtte fra internasjonale bibelvenner håper vi det er mulig å bygge Guds rike for framtiden – også i vårt ødelagte hjemland, sier Wasim.** ●

Fakta om Syria

- 17-18 millioner innbyggere
- Over 6,8 millioner syriske flyktninger
- 438.000 palestinske flyktninger
- Ca. 90 prosent muslimer
- 2-5 prosent av folket kristne
- Flere hundre kirker i landet
- Rundt 50-60 prosent av de kristne er ortodokse
- 25-30 prosent er katolske
- Resten er evangeliske

(Kilde: UNHCR, Pew Research Center, Norwegian Refugee Council)

Foto: Kari Fure

Slik kvinnene i Bibelen hadde sitt å stri med, har også medlemmene i kvinnegruppen hver sine historier å fortelle, og tunge byrder å bære.

Én av dem har en sønn i Brasil, som hun ikke har sett på ett år og fire måneder. Tårene renner når hun snakker om ham. En annen forteller at de vanskelige tidene har splittet familien. Et av barna bor i Libanon, et annet i Dubai. Bare den yngste bor hos henne.

«Likevel sier vi som bor her til hverandre: Der du finner trøbbel, sorg og mismot, finner du også Guds hånd.»

«Jeg var velstående, men nå har jeg mistet alt – bortsett fra håpet og troen», sier Rima Itadad (nr. 2 fra høyre)

«Bibelens kvinner gir nytt mot»

For **Rima** ble møtet med Bibelens kvinner oppmuntrende. «Jeg kjenner meg igjen i dem», sier hun.

Rima Itadad er flyktning fra Deir al-Zor i Syria. I 2014 ble store deler av byen okkupert av terrorgruppen ISIS.

Rima forteller hva som skjedde i korte setninger:

«Jeg var rik da jeg bodde i Deir al-Zor. Jeg hadde stort hus og god råd. Så måtte jeg flytte og mistet alt. Nå lever jeg av å selge mat som jeg lager hjemme».

Hun prøver å starte et nytt liv i Safita, på Syrias vestkyst. Her har Rima funnet et hjem i kirken og klosteret, som bærer navnet «Jesus og Marias hellige hjerte».

Særlig har fellesskapet i kirkens kvinnegruppe vært til trøst. Gruppen samles ukentlig for å studere Bibelen og hjelpe hverandre til å modnes som kristne.

De deltok ivrig da Bibelselskapet og klosteret inviterte til bibeldag med undervisning om kvinner i Bibelen.

Jesuittpresten **Tony Homsy** plukket ut seks kvinner fra Det gamle testamentet og seks fra Det nye testamentet. Han brukte blant andre Rebekka, Rakel og Deborah fra GT til å snakke om tillit, håp og mot. Og han brukte Johanna, Lydia og Maria Magdalena fra NT som eksempler på generøsitet, gjestfrihet og en nær relasjon til Jesus.

«De sto i vanskelige situasjoner, men Gud snudde det som var vondt til noe godt. For Gud er ingen ting umulig», sa han.

«Jeg kjente meg litt igjen i alle disse kvinnene», sier Rima.

«I kvinnegruppen støtter vi hverandre så godt vi kan. Hvis noen er syke, sørger eller sliter økonomisk, står vi ved hverandres side», sier **Hanan Jabbour**, en av gruppens medlemmer. ●

Her konkurrerer de i bibelkunnskap

Hva het Abrahams far? Den som vet svaret, får kanskje delta i kirkenes bibelkonkurranse i Aleppo.

Målet er klinkende klart: De vil vinne ungdomsklassen i den store bibelkonkurransen i år også. På veggene bak dem henger diplomene som viser at de har klart det før. Trofeer i glass glitrer på en hylle over hodene deres.

Den gresk-ortodokse kirken i Aleppo har opparbeidet seg et visst rykte. Hvert år stiller de lag som kniver i toppen i kirkenes konkurranse i bibelkunnskap.

«Vi har alltid kapret en av de tre høyeste plassene», sier en av elevene.

Målet med bibelkonkurransen er å få unge til å lese Bibelen. Bibelkunnskap verdsettes høyt i mange syriske kirker. De trenger vår hjelp til å forsyne barn og unge med bibler og gode, kristne bøker.

«Før konkurrerte vi om hele Bibelen. Det ble for tøft. Nå er det begrenset til en av bibelens bøker hvert år. I år er det det 1. Mosebok», forteller **Sara Deeb**.

Tre jenter og tre gutter sitter tett sammen i et lite rom i en kirke i Aleppo. De fleste har konkurrert i bibelkunnskap siden de gikk i første klasse. Nå går de i på videregående.

Ved tavlen foran dem står **Sara** og hjelper dem å pugge.

Denne dagen handler det om Abraham. Spørsmålene kommer kjapt. Svarene ropes ut. Hvor gammel var Abraham da han brøt opp fra Harran? Hva het Abrahams bror-sønn? Hvor sto More-eika?

To-tre ganger hver uke møtes de for å toppe formen fram mot konkurransen senere i høst.

Årets lag har mye å forsvare, og ennå er det ikke klart hvem som blir tatt ut til å være med på laget. Konkurransen ungdommene imellom er hard. Snart skal de ta en test for å velge ut hvem som skal utgjøre laget, og hvem som må nøye seg med å være reserver.

Hvorfor investerer de så mye tid i en bibelkonkurranse, år etter år?

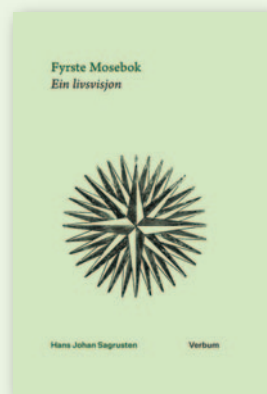
«Det er godt å ha grunnleggende kunnskap om Bibelen», svarer Fadi Esshak. Men han innrømmer at tradisjonen og konkurranse-elementet også er motiverende:

«Mine to eldre brødre har også vært med», svarer han. «Målet er å gjøre det enda bedre enn dem». ●

NY VERBUMBOK

Fyrste Mosebok Ein livssvisjon

HANS JOHAN
SAGRUSTEN

Fyrste Mosebok er ei fortelling om at havet stig, artar blir truga av utrydding og menneske må flykte frå hungersnaud og tørke. I dag står den jorda som teksta fortel om, midt i den største krisa som vi menneske har skapt nokon gong. Korleis skal vi lesa Fyrste Mosebok rett i denne tida?

Forfatter Hans J. Sagrusten viser at Fyrste Mosebok er ei høg-aktuell bok og inviterer lesaren til refleksjon omkring kloden der vi bur, og korleis vi skal leva saman på jorda.

Kr 399,-

 Verbum

www.verbumforlag.no

«Jeg sier ikke at de kristne i Syria og Midtøsten blir direkte forfulgt, men det skjer en form for undertrykkelse, både fysisk og psykologisk. Det har bidratt til at mange har flyktet fra sine land.

Det var også erfaringen til flere av de tidlig-kristne menighetene. De levde i diaspora fra begynnelsen, og ble forfulgt både av sine jødiske samtidige og det romerske riket. Likevel fant de mening i å forkynne Jesu Kristi ord om kjærlighet.

I vår tid gjelder det samme deler av min egen familie og mange av mine venner: Jeg har en bror som bor i Canada og har vært der i omtrent ti år. Han lever i et nytt land og en ny kultur, men opplever å ha en misjon i sitt nye hjemland.»

Fader Tony Homsy

- Jeg har stor tro på de frøene Bibelselskapet har sådd i Syria, sier fader Tony Homsy.

– Vi er verdens lys og salt

Fader Tony Homsy er oppvokst i en katolsk familie i storbyen Aleppo. Allerede som barn fikk han et kall til å tjene Gud. Det brakte ham inn i jesuittordenen som driver et omfattende evangeliserings- og misjonsarbeid.

– **Jeg mener Bibelen** må gjøres tilgjengelig for alle mennesker. Arabisk er kjent som islams og muslimenes språk, men ikke glem at for millioner av kristne, både fra Syria, nabolandene og mange i landflyktighet, er det deres bibels språk – der Gud taler til dem, sier Fader Tony.

Sitt første nytestament fikk han ni år gammel ved den katolske kommunionen. Evangeliene og brevlitteraturen hadde mange henvisninger til Det gamle testamentet. Det motiverte ham til å skaffe seg en fullstendig arabisk bibel, med begge testamenter.

– Jeg kan trygt si at det var selve Bibelen som styrket meg i troen og kalte meg til prestedtjeneste, sier han.

Undervisning på tvers av kirkesamfunn

Den katolske jesuittordenen vektlegger misjon, forkynnelse og opplæring av barn og unge. For Fader Tony var det naturlig å gå inn i en sammenheng der målsetningen var å dele Guds ord med andre.

– Jeg er kalt til undervisning, og i den sammenhengen ser jeg fullstendig bort fra kirketilhørighet. I dag har jeg undervist unge fra ulike konfesjoner som ønsker å bli søndagsskolelærere og lære andre om Guds ord.

Bibelselskapet møter ham i landsbyen Slumfhe, utenfor Tartus. Men til daglig tjenestegjør Fader Tony fra byen Homs.

– **Denne byen ble særlig hardt rammet under de siste krigene. Hvordan har det påvirket arbeidet ditt?**

– Jeg har familie i Canada, og har i 15 år tjent som prest i utlandet. Da jeg kom tilbake til Syria, fant jeg et land som på mange måter var ødelagt. Både de gamle og nye kristne samfunnene var påvirket, og mange hadde mistet troen på framtiden.

Fremmedgjøring

– Jeg la merke til at en del av menighetene hadde opparbeidet en form for fremmedgjøring mellom det Guds ord forkynner og deres faktiske liv, sier han.

Bibelen forteller at den tidlige kristne kirken også opplevde forfølgelse og motgang, men at den likevel fant kraft i Jesus.

– I dagens Syria er det sjelden fysisk forfølgelse, men den oppleves psykisk: Å framheve Guds ord fra noe de kun hører under liturgien til noe som er livgivende og nyttig for dem i hverdagen, er viktig, sier Tony.

Kristne i Syria

Kristne har det vært i Syria siden før Paulus' omvendelse på veg til Damaskus. Men de siste 14 århundrene har islam dominert i landet.

– Som kirke er vi ikke kalt til å være i flertall. Jeg tror vi gjør en viktigere jobb som lys og salt, og med å gjøre Guds ord kjent, både blant kristne og ikke-kristne.

Muslimene omtaler jøder og kristne som «Bokens folk», og de nærer respekt både for Toraen og Bibelen, selv om de mener disse skriftene er det «forfalskede Guds ord».

– På Internett observerer jeg at mange muslimske lærde nå leser Bibelen med interesse, og faktisk går dypere inn i tekstene enn en del kristne. De begynner ofte med en kritisk tilnærming, men jo mer de leser, desto mer interesserte blir de, og noen stiller kritiske spørsmål til sin egen tro.

– **I Syria, og det meste av Midtøsten, har Bibelselskapet en stor oppgave om å gjøre Guds sanne og rette ord tilgjengelig på menneskenes hjertespråk, sier Fader Tony Homsy. ●**

Fader Tony Homsy underviser søndagsskolelærere

«I Syria har vi få ressurser, men ved hjelp av bibelvenner over hele verden kan Bibelselskapet opprettholde sin kraft til å åpne Bibelen for alle, uavhengig av religiøs tilhørighet. Bibelen er nå oversatt både til moderne og klassisk arabisk, som brukes i Koranen. I vår tid bryter media og Internett med barrierer og gjør Bibelen tilgjengelig for alle. Det er ikke lenger mulig å forby det sanne Guds ord. Resten legger vi i Guds hender.»

Fader Tony Homsy

«Vi har lagt en ny strategi for Det jordanske bibelselskapet. Nå tjener vi ikke bare Jordan, men hele regionen. Vi er ikke lenger begrenset av landegrensene», sier generalsekretær **Munther Al-Namat**.

Fakta om Jordan:

- 11 millioner innbyggere
- 1,3 millioner syriske flyktninger
- 450.000 irakiske flyktninger
- 2,2 millioner palestinere
- 3 prosent av folket kristne
- Det er nær 190 kirker i landet
- 57 prosent av de kristne er ortodokse
- 38 prosent er katolske
- Resten er evangeliske

Generalsekretær i Det syriske bibelselskapet, Munther Al-Namat, speider ut over tomten der Bibelselskapets hus skal reises.

Den lange veien mot et eget hus

Munther speider ut over en tørr jordbakke. For sitt indre blikk ser han bygget som skal reises her. Det blir viktig for å gjøre Bibelen tilgjengelig for folk i Jordan og nabolandene.

Å eie sitt eget hus er strategisk klokt i Jordan. Det gir stabilitet i et urolig hjørne av verden.

Tilsynelatende er Jordan en fredelig øy i et urolig hav. Landet er omgitt av konflikter på alle kanter: I Israel, Libanon, Syria og Irak.

Men om Jordan er fredelig nå, viser historien at ting kan endre seg fort. At det muslimske brorskapet styrket seg ved siste valg, for eksempel, bekymrer de kristne.

Munther Al-Namat er generalsekretær i Det jordanske bibelselskapet. Det er mange år siden han så behovet for et eget bygg. Det nye huset skal blant annet romme et bibelakademi, et ressurscenter, møtelokaler og administrasjon.

For fire år siden ble tomten kjøpt, med betydelig hjelp av norske givere.

Finansieringen av første byggetrinn er i orden. Nå venter han bare på byggetillatelse fra de lokale myndighetene.

Tomten ligger sentralt til i sentrum av hovedstaden Amman, omgitt av hovedkvarterene til flere av de største kirkesamfunnene. Når jordanske kirkeledere har ærend på hovedkontorene sine, vil det bli enkelt å komme innom Bibelselskapet for å slå av en prat og fortelle om behovene sine.

Visjonen til Det jordanske bibelselskapet er å påvirke samfunnet med Guds kjærlighet. Dette gjør de først og fremst gjennom distribusjon av bibler og kristne bøker, bibeloversettelse og et omfattende bibelbruksarbeid for barn og unge. De driver også humanitært arbeid blant flyktninger og andre fattige. Mange jordanske familier sliter i en tid med inflasjon og økende arbeidsledighet.

Noen ganger fører stengte dører til at nye åpnes. Da Jordan stengte ned under pandemien, måtte Bibelselskapet gjøre mange av aktivitetene sine digitale. Dermed nådde de plutselig mennesker i Golfen og andre arabisktalende land. ●

Lærer hans Mong ved Høybråten skole i Oslo gleder seg til å ta i bruk de nye biblene i undervisningen.

– Helt konge!

Dette året har Bibelselskapet delt ut flere klassesett med bibler til norske skoler. På Høybråten skole i Groruddalen i Oslo fikk lærer **Hans Mong** nylig overlevert en kasse med nye bibler.

– **Dette er helt konge!** utbrøt læreren begeistret, og la til at han ikke hadde forventet bibler i kunstsinn.

Det er **Helene Fagervik** fra Bibelselskapet som står bak utdelingen. Hun jobber med bibelbruk i Norge og har det siste halvåret delt ut titalls klassesett med bibler til skoler – gratis, takket være gavene fra norske givere. Fagervik brenner for å gjøre Bibelen tilgjengelig, og håper at biblene sammen med et nytt digitalt undervisningsopplegg vil gjøre det enklere for lærere å bruke Bibelen i undervisningen.

De digitale undervisningsoppleggene er utviklet av Bibelselskapet, tilpasset læreplanen i grunnskolen – og kan brukes i fag som norsk og KRLE, samt i tverrfaglige tema. Responsen fra lærere har vært overveldende. Over 1000 lærere fra hele landet har tatt kontakt for å få ta ressursene i bruk.

Hans Mong, som underviser i religion på Høybråten skole, ser frem til å bruke de nye biblene i klasserommet.

– Skolebiblioteket har noen gamle bibler fra før, men de er slitt og følger 1978/85-oversettelsen. Dette blir noe helt annet, sier han i et intervju med avisa Dagen.

Mong påpeker at læreplanen gir rom for å bruke Bibelen i undervisningen, til tross for forbud mot forkynnelse i KRLE-faget

Bibelselskapet satser på Bibelen i skolen. Det er svært viktig at Bibelens fortellinger fortsetter å ha en sentral plass i skolen, slik at barna som vokser opp lærer om vår kulturarv slik som disse kulturbærende fortellingene er, sier Fagervik

– **Bibelen er tilgjengelig digitalt for elevene på bibel.no, og det er kjempebra. Å ha også Bibelen tilgjengelig fysisk i klasserommet gjør det lettere å ta den i bruk, sier Mong.** ●

NY VERBUMBOK

Mi sorg er lys

GEIR GUNDERSEN

Kva skjer med to menneske som lever i lag, når den eine av dei blir alvorleg sjuk og dør? Kva skjer med familien og med relasjonane til alle dei deler livet med?

Geir Gundersen har skrive om tida etter at kona, Liv Riiser, fekk kreft. I sorga finst augneblinkar av angst og svart avmakt – men også håp og lys. Dette er ei bok om menneske som står kvarandre nær og som vågar å kome endå nærare i møte med døden.

Kr 399,-

 Verbum
www.verbumforlag.no

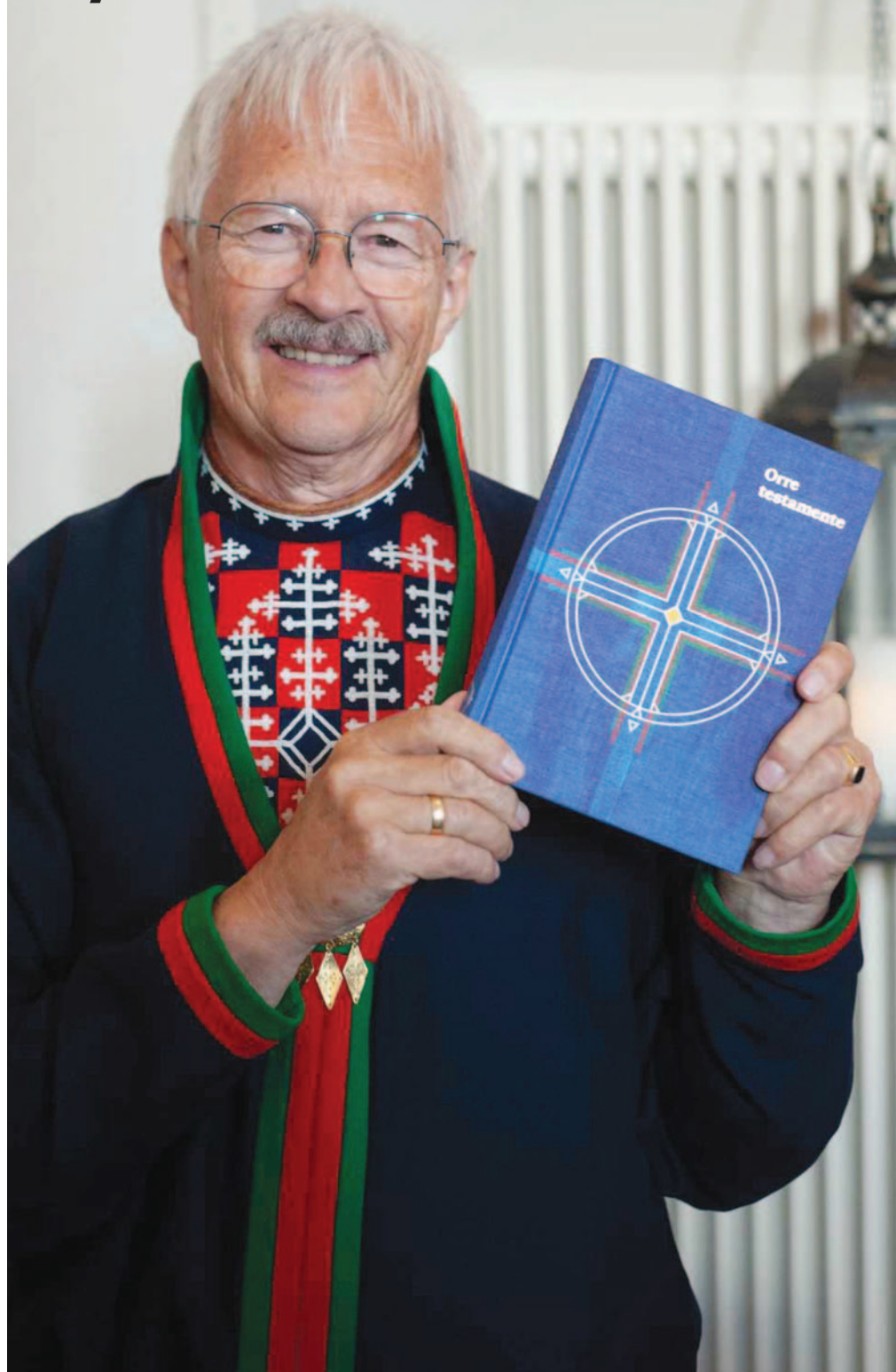

Sørsamisk:

- Ett av de tre offisielle samiske språkene i Norge. Tales av ca. 500–600 personer i Norge og Sverige.
- Tradisjonelt brukt i Hedmark, Trøndelag og Nordland i Norge, samt Dalarna, Härjedalen, Jämtland og Västerbotten i Sverige.
- Klassifisert som et alvorlig truet språk av UNESCO. Det er et offisielt språk i flere norske kommuner, inkludert Hattfjelldal og Snåsa.
- Språket har et rikt bøyningssystem med åtte kasus.

(Kilde: Store norske leksikon)

Nytt liv for sørsamisk

«Å gi Guds ord til det sørsamiske folket, oppleves som en stor velsignelse,» sier **Bierna Leine Bientie**.

– Denne oversettelsen har gitt det sørsamiske språket nytt liv! Det slo mangeårig bibeloversetter og prest **Bierna Bientie** fast da «Orre testamente» ble lansert i Östersund, Sverige, i slutten av august.

Oversettelsesprosjektet har pågått i over 40 år. Det ferdige nytestamentet er den mest omfattende samlingen av tekster som noen gang er utgitt på sørsamisk.

– I dag markeres en milepæl for både kirkene og det sørsamiske folket i Sverige og Norge. For oss er oversettelsen av største betydning både for å bevare det lille, truede språket og styrke kulturen vår, sa Bientie.

Arbeidet begynte allerede på 1970-tallet, før sørsamisk hadde et offisielt skriftspråk. Bientie, opprinnelig fra Snåsa i Norge, har hele tiden stått i sentrum for arbeidet.

– Da vi begynte arbeidet, var det ingen ortografi for sørsamisk. Det føltes som å vandre i et ukjent terreng. Å ha fått mulighet til å gi Guds ord til det folket mitt, oppleves som en stor velsignelse, sier Bientie.

Felles innsats

Sammen med **Anna Jacobsen** oversatte han Markus-evangeliet i 1993, som også ble innlest som lydbok. Deretter ble arbeidet med de øvrige tekstene påbegynt, og snart ble prosjektet utvidet til å inkludere både norske og svenske menigheter.

I en høytidsgudstjeneste siste søndag i august ble den nye oversettelsen overlevert fra de norske og svenske bibelselskapene til representanter fra samiske organisasjoner og kirker.

– Denne dagen markerer et viktig øyeblikk, ikke bare for de samiske miljøene, men for hele Guds menighet i Norge og Sverige. Å kunne lese Bibelen på sitt hjertespråk er en rettighet som vi ofte tar for gitt, men for det sørsamiske folket er det en milepæl, sa generalsekretær **Øyvind Haraldseid** i Det Norske Bibelselskap.

Feiring av sørsamisk språk og kultur

Lanseringen ble feiret med en rekke arrangementer. Fire lutherske biskoper fra den svenske og den norske kirken ledet gudstjenesten. Også representanter fra

flere andre kirkesamfunn var til stede. Underveis ble deler av den arktiske messen «Aejlies Gaaltije» (Den hellige kilde) fremført. **Frode Fjellheim** hadde skrevet musikken, mens de liturgiske tekstene var oversatt av Bierna Bientie.

– Det var en helt spesiell atmosfære. Å høre sørsamisk språk både i musikk og liturgi rørte meg dypt. Det var som om morsmålet mitt fikk nytt liv, sier Bientie.

Feiringen fortsatte med en utstilling av sørsamisk håndverk ved det kulturelle senteret Gaaltije og seminarer ved Midt-Sverige universitet.

– Dette handler ikke kun om språk, men om å gi det sørsamiske folket en stemme og en plass i kirken, forklarte en av arrangørene.

Behov for videre bibeloversettelse

Fortsatt er det et betydelig behov for bibeloversettelse, både i Skandinavia og over hele verden. Den sørsamiske oversettelsen har vist hvor avgjørende det er for minoritetsspråk å få Bibelen tilgjengelig på deres eget språk.

– Vi har nå tatt et stort skritt med å oversette Det nye testamentet, men vi stopper ikke her. Vi ber om økonomi og visdom til å fullføre arbeidet med hele Bibelen, og vi håper at våre givere i begge land vil se betydningen av dette arbeidet. Det er en lang vei å gå, men med Guds hjelp vil vi nå målet, sier Øyvind Haraldseid, generalsekretær i Det Norske Bibelselskap.

Samarbeid mellom kirkene i Norge og Sverige og de samiske organisasjonene vil være avgjørende for å sikre at sørsamisk får en komplett bibeloversettelse.

– Å gi mennesker muligheten til å lese Bibelen på sitt eget språk er en hjertesak. Det er en del av det store oppdraget, å bringe Guds ord ut til alle folkeslag, uansett hvor små eller store de er. ●

Takk og be

- Takk for den nye sørsamiske oversettelsen av Det nye testamentet og for at sørsamene nå kan lese Guds ord på sitt eget hjertespråk.

- Takk for det fruktbare samarbeidet mellom oversettere, kirker, samiske organisasjoner og bibelselskapene i Norge og Sverige, som har gjort denne bibeloversettelsen mulig.

- Be om at den sørsamiske bibeloversettelsen må føre til fornyet tro og at det sørsamiske språket styrkes.

- Be for fremtidige bibeloversettelsesprosjekter, spesielt arbeidet med å oversette Det gamle testamentet til sørsamisk.

- Be om at denne bibeloversettelsen skal inspirere til økt innsats for å oversette Bibelen til andre minoritetsspråk, slik at flere mennesker, over hele verden, kan få tilgang til Guds ord på sitt eget språk.

Foto: Kari Fure

Behovet for barnebibler er stort i Syria!

Distribusjon av bibler er det viktigste Bibelselskapet i Syria gjør, og nå er behovet for barnebibler spesielt stort i landet. Du kan lese om gleden Maria opplevde over å få sin egen bibel på side 6. En barnebibel i Syria koster kun kr 55,60. Vil du gi flere syriske barn en bibel?

Gi din gave på den vedlagte giroen, eller på VIPPS 828570 (skriv «Syria», ditt navn og adresse i meldingsfeltet).

Bibeltgaven

Bibelselskapets misjonsarbeid